คู่มือ

สำหรับการตอบแบบสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ประจำปี 2567

โครงการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยประจำปี 2567
ของ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

2567

สารบัญ

1 องค์ประกอบของแบบสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ประจำปี 2567 2

1.1 องค์ประกอบของแบบสำรวจที่ปรากฏบนหน้าเว็บไซต์ของระบบสำรวจออนไลน์ 2

1.2 องค์ประกอบของแบบสำรวจในรูปแบบเอกสารกระดาษ 5

2 นิยามศัพท์ 8

2.1 นิยามศัพท์ในส่วนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน 9

2.2 นิยามศัพท์ในส่วนของคำถามสำหรับผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงภาครัฐ 10

2.3 นิยามศัพท์ในส่วนแนวนโยบายและหลักปฏิบัติ (Policies and Practices) 12

2.4 นิยามศัพท์ในส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices) 16

2.5 นิยามศัพท์ในส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capability) 22

2.6 นิยามศัพท์ในส่วนบริการภาครัฐ (Public Services) 28

2.7 นิยามศัพท์ในส่วนการบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล (Smart Back Office) 33

2.8 นิยามศัพท์ในส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (Secure and Efficient Infrastructure) 37

2.9 นิยามศัพท์ในส่วนเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ (Digital Technology Practices) 41

1 องค์ประกอบของแบบสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ประจำปี 2567

การสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2567 โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เป็นการสำรวจผ่านช่องทางออนไลน์ควบคู่กับเอกสารในรูปแบบกระดาษ ทั้งนี้องค์ประกอบของแบบสำรวจประจำปี 2567 มีรูปแบบดังต่อไปนี้

- รูปแบบที่ 1 คำถามแบบตอบได้เพียง 1 คำตอบ สังเกตจากการมีเครื่องหมายวงกลม ○ หน้าคำตอบที่ให้เลือกตอบ
- รูปแบบที่ 2 คำถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ สังเกตจากการมีเครื่องหมายสี่เหลี่ยม □ หน้าคำตอบที่ให้เลือกตอบ
- รูปแบบที่ 3 คำถามแบบให้กรอกคำตอบเป็นข้อความ
- รูปแบบที่ 4 คำถามแบบให้กรอกคำตอบเป็นตัวเลข
- รูปแบบที่ 5 คำถามแบบให้แนบไฟล์ประกอบเพื่อเป็นหลักฐาน

1.1 องค์ประกอบของแบบสำรวจที่ปรากฏบนหน้าเว็บไซต์ของระบบสำรวจออนไลน์

รูปแบบที่ 1 คำถามแบบตอบได้เพียง 1 คำตอบ สังเกตจากการมีเครื่องหมายวงกลม ○ หน้าคำตอบที่ให้เลือกตอบ

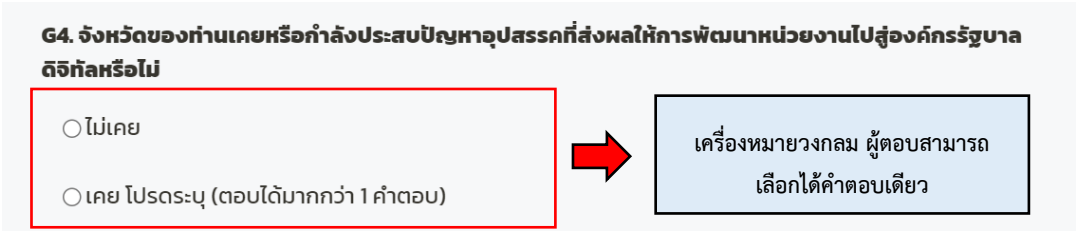

รูปแบบที่ 2 คำถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ สังเกตจากการมีเครื่องหมายสี่เหลี่ยม ☐ หน้าคำตอบที่ให้เลือกตอบ

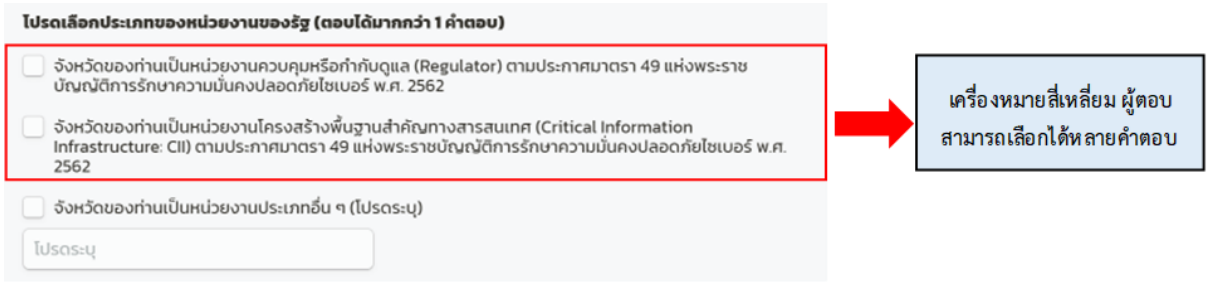

รูปแบบที่ 3 คำถามแบบให้กรอกคำตอบเป็นข้อความ

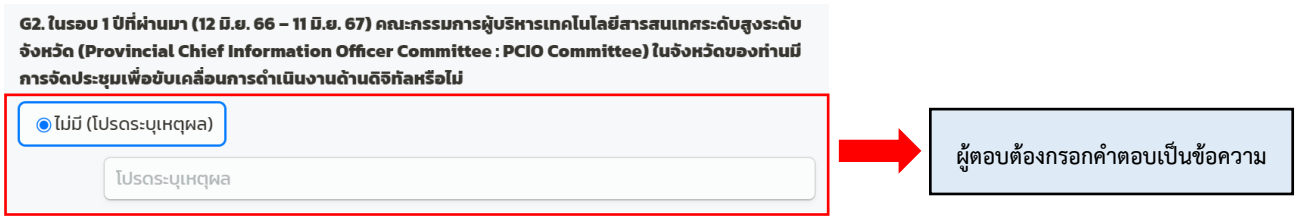

รูปแบบที่ 4 คำถามแบบให้กรอกคำตอบเป็นตัวเลข สามารถกรอกคำตอบเป็นรูปแบบของตัวเลขเท่านั้น ไม่สามารถกรอกคำตอบในรูปแบบของข้อความได้

รูปแบบที่ 5 คำถามแบบให้แนบไฟล์ประกอบเพื่อเป็นหลักฐาน

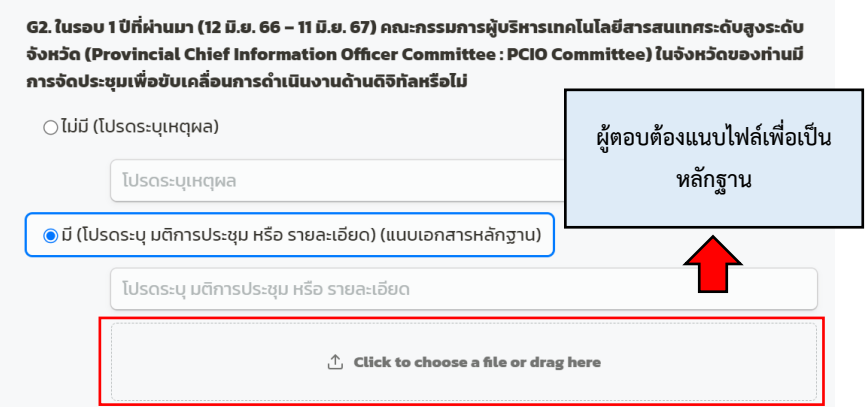

1.2 องค์ประกอบของแบบสำรวจในรูปแบบเอกสารกระดาษ

รูปแบบที่ 1 คำถามแบบตอบได้เพียง 1 คำตอบ สังเกตจากการมีเครื่องหมายวงกลม ○ หน้าคำตอบที่ให้เลือกตอบ

G1 หน่วยงานของท่านมีภารกิจหลักในเรื่องใดดังต่อไปนี้

○ หน่วยงานที่มีภารกิจหลักเป็นการให้บริการ และไม่ใช่หน่วยงานที่มีการให้บริการด้านการให้ข้อมูลเพียงอย่างเดียว (ตอบข้อ 1.1a)
○ หน่วยงานที่จัดทำนโยบาย ประสานงาน กำกับดูแล หรืออื่น ๆ (และหน่วยงานที่มีการให้บริการด้านการให้ข้อมูลเพียงอย่างเดียว) (ตอบข้อ 1.1b)

เครื่องหมายวงกลม ผู้ตอบจะสามารถเลือกได้คำตอบเดียว

รูปแบบที่ 2 คำถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ สังเกตจากการมีเครื่องหมายสี่เหลี่ยม ☐ หน้าคำตอบที่ให้เลือกตอบ

G2. โปรดระบุประเภทการให้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ หน่วยงานที่ให้บริการภาคประชาชน (G2C)
☐ หน่วยงานที่ให้บริการภาคธุรกิจ (G2B)
☐ หน่วยงานที่ให้บริการภาครัฐ (G2G)
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ _____
☐ ไม่มีบริการ

เครื่องหมายสี่เหลี่ยม ผู้ตอบสามารถเลือกได้หลายคำตอบ

รูปแบบที่ 3 คำถามแบบให้<u>กรอกคำตอบเป็นข้อความ</u>

P1.1a (สำหรับหน่วยงานที่มีภารกิจหลักเป็นการให้บริการ) หน่วยงานของท่านมีการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 - 2570 หรือไม่ และสอดคล้องกับประเด็นใดบ้าง ดังต่อไปนี้

หมายเหตุ การแนบเอกสารหลักฐานมีผลต่อการพิจารณาคะแนน ท่านจำเป็นต้องแนบเอกสารหลักฐานในตัวเลือกคำตอบที่ระบุให้แนบเอกสารหลักฐานและทำสัญลักษณ์สำหรับใจความสำคัญในหลักฐานดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับคำตอบ มิฉะนั้นจะไม่สามารถส่งคำตอบดังกล่าวได้

- ○ ไม่มีการจัดทำ โปรดระบุเหตุผล_____
- ○ อยู่ระหว่างการจัดทำ
- ○ ดำเนินการจัดทำแล้วเสร็จ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) (แนบเอกสารหลักฐาน)

ผู้ตอบต้องกรอกคำตอบ

รูปแบบที่ 4 คำถามแบบให้<u>กรอกคำตอบเป็นตัวเลข</u> สามารถกรอกคำตอบเป็นรูปแบบของตัวเลขเท่านั้น ไม่สามารถกรอกคำตอบในรูปแบบของข้อความได้

P3.2.1 หน่วยงานของท่านมีจำนวนบุคลากร/เจ้าหน้าที่ทั้งหมดเป็น

- ○ เป็นจำนวนทั้งสิ้น_____คน
- ○ ไม่ทราบจำนวน

ผู้ตอบต้องกรอกคำตอบเป็นตัวเลข

รูปแบบที่ 5 คำถามแบบให้<u>แนบไฟล์ประกอบเพื่อเป็นหลักฐาน</u>

P1.4 หน่วยงานของท่านมีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 ข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

หมายเหตุ การแนบเอกสารหลักฐานมีผลต่อการพิจารณาคะแนน ท่านจำเป็นต้องแนบเอกสารหลักฐานในตัวเลือกคำตอบที่ระบุให้แนบเอกสารหลักฐานและทำสัญลักษณ์สำหรับใจความสำคัญในหลักฐานดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับคำตอบ มิฉะนั้นจะไม่สามารถส่งคำตอบดังกล่าวได้

1. หัวหน้าหน่วยงานมีการประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 20 สำหรับการขออนุญาตหรือการติดต่อใด ๆ ของประชาชนตามมาตรา 10 แล้วเสร็จภายใน 90 วันนับตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดตามมาตรา 6

- ○ ไม่มีการดำเนินการ
  - ○ ไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน (แนบเอกสารหลักฐาน)
  - ○ เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของหน่วยงานแต่ยังไม่มีการดำเนินการ
  - ○ อื่น ๆ โปรดระบุ_____
- ○ มี (แนบเอกสารหลักฐาน)

ผู้ตอบต้องแนบไฟล์เพื่อเป็นหลักฐาน

2 นิยามศัพท์

นิยามศัพท์สำหรับแบบสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2567

นิยามศัพท์สำหรับใช้ประกอบการตอบแบบสำรวจความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศประจำปี 2567 แบ่งเป็น 9 ส่วนตามแบบสำรวจฯ ดังนี้

1. นิยามศัพท์ในส่วนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน
2. นิยามศัพท์ในส่วนของคำถามสำหรับผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงภาครัฐ
3. นิยามศัพท์ในส่วนแนวนโยบายและหลักปฏิบัติ (Policies and Practices)
4. นิยามศัพท์ในส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)
5. นิยามศัพท์ในส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)
6. นิยามศัพท์ในส่วนบริการภาครัฐ (Public Services)
7. นิยามศัพท์ในส่วนการบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล (Smart Back Office)
8. นิยามศัพท์ในส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

(Secure and Efficient Infrastructure)

9. นิยามศัพท์ในส่วนเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ (Digital Technology Practices)

2.1 นิยามศัพท์ในส่วนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน

ส่วนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	**หน่วยงานราชการ**	หน่วยงานที่รับผิดชอบการให้บริการสาธารณะทางปกครอง ซึ่งเป็นภารกิจหลักของรัฐ ให้บริการเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งกำไร และมีความสัมพันธ์กับรัฐ ซึ่งประกอบด้วยรัฐจัดตั้ง รัฐปกครองบังคับบัญชา ใช้งบประมาณแผ่นดิน ใช้อำนาจฝ่ายเดียวของรัฐเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม บุคลากรมีสถานะเป็นข้าราชการและรัฐต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวในการกระทำของหน่วยงาน
2.	**หน่วยงานของท่าน**	หน่วยงานหรือสำนักงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน โดยไม่รวมหน่วยงานต้นสังกัดและไม่รวมหน่วยงานสาขา
3.	**รัฐวิสาหกิจ**	หน่วยงานที่รับผิดชอบการให้บริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหารายได้ ต้องสามารถเลี้ยงตัวเองจากการดำเนินงานเชิงพาณิชย์ เป็นนิติบุคคลและมีความสัมพันธ์กับรัฐ ซึ่งประกอบด้วยรัฐจัดตั้ง ทุนเกินครึ่งเป็นของรัฐ รัฐมีอำนาจบริหารจัดการ การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐและรายได้ต้องส่งคืนรัฐ บุคลากรมีสถานะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ
4.	**องค์การมหาชน**	หน่วยงานที่รับผิดชอบการให้บริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม ไม่มีวัตถุประสงค์ในการหากำไร เป็นนิติบุคคลและมีความสัมพันธ์กับรัฐ ซึ่งประกอบด้วยรัฐจัดตั้ง ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ หรือสามารถเลี้ยงตัวเองได้ และรัฐมีอำนาจบริหารจัดการ การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐ บุคลากรมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
5.	**องค์กรอิสระ**	องค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลกิจกรรมของรัฐตามนโยบายสำคัญที่ต้องการความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงจากอำนาจทางการเมือง

2.2 นิยามศัพท์ในส่วนของคำถามสำหรับผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงภาครัฐ โดยแบ่งตามประเภทหน่วยงาน ดังนี้

2.2.1 ระดับกรม: ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับกรม หรือ Department Chief Information Officer เรียกโดยย่อว่า DCIO

2.2.2 ระดับจังหวัด: คณะกรรมการผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับจังหวัด หรือ Provincial Chief Information Officer Committee เรียกโดยย่อว่า PCIO

ส่วนของคำถามสำหรับผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงภาครัฐ		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	**ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับกรม (Department Chief Information Officer: DCIO)**	ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับกรม หรือ Department Chief Information Officer เรียกโดยย่อ DCIO มีบทบาทเป็น ผู้ขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลระดับกรม เช่น รองอธิบดี รองผู้อำนวยการ เป็นต้น
2.	**คณะกรรมการผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับจังหวัด (Provincial Chief Information Officer Committee: PCIO Committee)**	คณะกรรมการผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับจังหวัด หรือ Provincial Chief Information Officer Committee เรียกโดยย่อว่า PCIO มีบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวยการพัฒนาจังหวัดดิจิทัลและเมืองอัจฉริยะและสร้างบริการสาธารณะระดับจังหวัดที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและผู้รับบริการ
3.	**หน่วยงานที่ให้บริการ**	หน่วยงานที่จัดทำบริการสาธารณะให้กับภาครัฐ ภาคธุรกิจ หรือ ภาคประชาชน
4.	**บริการภาคประชาชน (Government to Citizen : G2C)**	การให้บริการพื้นฐานจากภาครัฐหรือหน่วยงานของรัฐไปสู่ประชาชนโดยตรง ประชาชนสามารถทำธุรกรรมผ่านเครือข่ายสารสนเทศของภาครัฐ และสามารถตอบสนองกับกิจกรรมที่ประชาชนขอรับบริการได้ เช่น การชำระเงินภาษี การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการค้นหาข้อมูลที่ภาครัฐดำเนินการให้บริการข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น
5.	**บริการภาคธุรกิจ (Government to Business : G2B)**	การให้บริการพื้นฐานจากภาครัฐหรือหน่วยงานของรัฐไปสู่ภาคธุรกิจ โดยภาครัฐจะต้องให้บริการที่รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ รวมถึงมีความถูกต้องของข้อมูล เช่น การจดทะเบียนการค้า การจัดซื้อจัดจ้างอิเล็กทรอนิกส์ และการชำระภาษี เป็นต้น

ส่วนของคำถามสำหรับผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงภาครัฐ		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
6.	**บริการภาครัฐ (Government to Government : G2G)**	การให้บริการจากภาครัฐหรือหน่วยงานของรัฐสู่ภาครัฐ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการทำงานทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน มีความรวดเร็ว พร้อมทั้งสามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงาน เช่น การให้บริการระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ระบบจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
7.	**หน่วยงานที่จัดทำนโยบาย**	หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและ/หรือแผน พร้อมทั้งผลักดันและติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและ/หรือแผนที่กำหนดไว้
8.	**หน่วยงานที่ประสานงาน**	หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสาน สนับสนุน และ/หรือมีการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย
9.	**หน่วยงานที่กำกับดูแล**	หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลให้การดำเนินงานของหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล
10.	**หลักสูตรผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงหน่วยงานภาครัฐ (GCIO)**	หลักสูตรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเป็นผู้นำในการบริหารงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนาองค์กรไปสู่การผลบรรลุสัมฤทธิ์ตามภารกิจ อันเป็นการเสริมสร้างวิสัยทัศน์ การเพิ่มพูนความรู้ และทักษะทางการบริหารองค์กรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งมีเครือข่ายความร่วมมือที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารและการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

2.3 นิยามศัพท์ในส่วนแนวนโยบายและหลักปฏิบัติ (Policies and Practices)

ส่วนแนวนโยบายและหลักปฏิบัติ (Policies and Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	**รัฐบาลดิจิทัล**	การที่หน่วยงานนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน และการให้บริการสาธารณะ โดยลักษณะของบริการภาครัฐหรือบริการสาธารณะจะต้องอยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา บริการรัฐบาลดิจิทัล มีลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ 1. การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการกำกับควบคุมการบริหารภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ 2. การปรับปรุงองค์กรภาครัฐเพื่อให้เกิดการให้บริการสาธารณะที่ให้ความสำคัญต่อการนำความต้องการของพลเมืองมาเป็นศูนย์กลาง 3. การใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการนำระบบบริหารสารสนเทศมาใช้ รวมถึงการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตซึ่งจะเข้ามาแทนที่วิธีการทำงานแบบเดิม
2.	**บริการดิจิทัลแบบครบวงจร (End-to-End Digital Service)**	การให้บริการดิจิทัลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องมารวมให้บริการอยู่ในที่เดียวกันในลักษณะที่ส่งต่องานระหว่างกันทันที หรือเสร็จในขั้นตอน หรือเสร็จในจุดให้บริการเดียว โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การให้บริการมีความรวดเร็วขึ้น
3.	**ภัยคุกคามทางไซเบอร์**	การกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์ โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง
4.	**การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity)**	มาตรการหรือการดำเนินการที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศอันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางทหาร และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ
5.	**พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562**	พระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

ส่วนแนวนโยบายและหลักปฏิบัติ (Policies and Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
6.	**พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565**	พระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อเป็นกฎหมายกลางในการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อต้องการส่งเสริมให้รูปแบบการทำงานและการให้บริการของภาครัฐปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัล โดยสอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน เป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการติดต่อราชการ การขออนุมัติ การอนุญาต ขึ้นทะเบียน จดทะเบียน การแจ้งเพื่อประกอบกิจการของประชาชน การรับเงิน และการออกใบเสร็จรับเงินของหน่วยงาน รวมทั้งลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพแก่การปฏิบัติราชการของภาครัฐในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างคล่องตัว รวดเร็ว และลดปัญหาการทุจริต ดังนั้นจึงทำให้ พ.ร.บ. ฉบับนี้เป็นความสำคัญของรัฐบาลไทยที่จะก้าวไปสู่ยุครัฐบาลดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน
7.	**ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance)**	ข้อกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการข้อมูล โดยประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล กฎเกณฑ์หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกับข้อมูล บทบาทและความรับผิดชอบในธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และการวัดการดำเนินการและความสำเร็จของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
8.	**การเปิดเผยข้อมูล (Open Data)**	การนำข้อมูลของหน่วยงานมาเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อแสดงความโปร่งใสในการดำเนินงานและความสามารถในการตรวจสอบได้จากภาคเอกชนและประชาชน รวมไปถึงการสนับสนุนให้ภาคเอกชนและประชาชนนำข้อมูลที่เปิดเผยไปสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศ
9.	**ข้อมูลส่วนบุคคล**	ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรม[1]

[1] พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2562

2.4 นิยามศัพท์ในส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)

ส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)		
ลำดับ	**คำศัพท์**	**คำอธิบาย**
1.	**ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance)**	การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการข้อมูลทุกขั้นตอน เพื่อให้การได้มาและการนำไปใช้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน รักษาความเป็นส่วนบุคคลและสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย โดยใช้ข้อมูลเป็นหลักในการขับเคลื่อนประเทศ เช่น การใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์การตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริหารราชการแผ่นดิน การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการประชาชน การเสริมสร้างและผลักดันธุรกิจที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมข้อมูล[2]
2.	**วงจรชีวิตข้อมูล**	ลำดับขั้นตอนของข้อมูลตั้งแต่เริ่มสร้างข้อมูลไปจนถึงการทำลายข้อมูล การบริหารจัดการข้อมูล มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการตลอดทั้งวงจรชีวิตของข้อมูลประกอบด้วย โดยมี 7 ขั้นตอนดังนี้ ■ Create การสร้างเป็นการสร้างข้อมูลขึ้นมาใหม่ โดยวิธีการบันทึกเข้าไปด้วยบุคคลหรือบันทึกอัตโนมัติด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ■ Collect เป็นการจัดเก็บข้อมูลที่เกิดจากกระบวนการสร้างหรือข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้มีระเบียบ ง่ายต่อการใช้งาน ไม่สูญหายหรือถูกทำลายและให้ผู้ใช้งานสามารถประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการได้อย่างรวดเร็ว ■ Classify เป็นการคัดแยกข้อมูลเพื่อจัดแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามรูปแบบตามการใช้งาน และมูลค่าของข้อมูลแต่ละชนิด เพื่อให้การกำหนดมาตรการป้องกันและจำกัดการใช้งานทำได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิผลมากขึ้น ■ Process/use เป็นการนำข้อมูลที่จัดเก็บมาประมวลผล เช่น การถ่ายโอนข้อมูล การเปลี่ยนรูปแบบการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้งานให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์เป็นต้น ■ Publish/disclose เป็นการแชร์ข้อมูล (Sharing) การกระจายข้อมูล (Dissemination) การควบคุมการเข้าถึง (Access Control) การ

[2] แนวคิดธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/03/ราชกิจจานุเบกษา_ประกาศคกกพัฒนารัฐบาลดิจิทัล-ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ.pdf

ส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
		แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Exchange) และการกำหนดเงื่อนไขในการนำข้อมูลไปใช้ (Condition) ▪ Inspect การตรวจสอบและประเมินคุณภาพข้อมูล การปรับปรุงคุณภาพข้อมูล รวมถึงการควบคุมและติดตามให้ข้อมูลมีคุณภาพ และระบุชุดข้อมูลที่ไม่เป็นไปตามระดับคุณภาพข้อมูล เพื่อแจ้งแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เพื่อหาแนวทางดำเนินการแก้ไขให้ข้อมูลมีคุณภาพต่อไป ▪ Terminate เป็นการทำลายข้อมูล ซึ่งปกติจะเป็นการทำลายข้อมูลที่มีการจัดเก็บถาวรเป็นระยะเวลานานหรือเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด
3.	**คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Council)**	คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Council) ประกอบไปด้วย ผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงาน (Chief Executive Officer) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (Chief Information Officer) ผู้บริหารข้อมูลระดับสูง (Chief Data Officer) ผู้บริหารด้านการรักษาความปลอดภัยระดับสูง (Chief Security Officer) ผู้บริหารจากส่วนงานต่าง ๆ ทั้งจากฝ่ายบริหารและฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึง หัวหน้าทีมบริกรข้อมูล (Lead Data Steward) คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลมีอำนาจสูงสุดในธรรมาภิบาลข้อมูลภายในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งทำหน้าที่ตัดสินใจเชิงนโยบาย แก้ไขปัญหา และบริหารจัดการภายในคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล ทั้งนี้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงอาจจะทำหน้าที่แทนผู้บริหารข้อมูลระดับสูง ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของหน่วยงาน[3]
4.	**ชุดข้อมูลสำคัญ**	การนำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวม เพื่อจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล[4]
5.	**การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Sharable Data)**	การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นกระบวนการของการรับส่งข้อมูลหรือแบ่งปันข้อมูลภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงาน ตัวอย่างการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ เช่น ข้อมูลกระบวนการยุติธรรม ข้อมูลการนำเข้า/ส่งออกสินค้าระหว่างประเทศ ข้อมูลภูมิสารสนเทศ ข้อมูลการบริหารจัดการน้ำข้อมูลเกษตรกรผู้

[3] แนวคิดธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/03/ราชกิจจานุเบกษา_ประกาศคกกพัฒนารัฐบาลดิจิทัล-ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ.pdf

[4] แนวคิดธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/03/ราชกิจจานุเบกษา_ประกาศคกกพัฒนารัฐบาลดิจิทัล-ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ.pdf

ส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)		
ลำดับ	**คำศัพท์**	**คำอธิบาย**
		มีรายได้น้อย ข้อมูลความมั่นคงประเทศ ทั้งนี้ข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนต้องไม่เป็นข้อมูลเปิด (Open Data) หรือข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ได้โดยอิสระ
6.	**บัญชีรายชื่อข้อมูล (Data Catalog)**	บัญชีรายชื่อของชุดข้อมูลที่หน่วยงานถือครองหรือบริหารจัดการ ซึ่งรายการของชุดข้อมูลสามารถจัดเตรียมได้ในรูปแบบของตารางรายชื่อชุดข้อมูล รายงาน หรือแอปพลิเคชัน บัญชีข้อมูลถูกใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นหาชุดข้อมูล
7.	**คำอธิบายข้อมูลดิจิทัลหรือเมทาดาตา (Metadata)**	ข้อมูลที่ใช้อธิบายข้อมูลหลักหรือกลุ่มข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งกระบวนการเชิงธุรกิจและเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎและข้อจำกัดของข้อมูล และโครงสร้างของข้อมูล ช่วยให้หน่วยงานสามารถเข้าใจข้อมูล ระบบ และขั้นตอนการทำงานได้ดียิ่งขึ้น
8.	**พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)**	เครื่องมือในการรวบรวมและจัดเก็บเมทาดาตา เพื่อสนับสนุนให้ผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลสามารถค้นหาและเข้าถึงได้โดยสะดวก โดยมีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงควรได้รับสิทธิ์ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับบทบาทและความรับผิดชอบ
9.	**ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Data.go.th)**	Data.go.th หรือศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ เป็นศูนย์กลางในการเข้าถึงข้อมูลเปิดภาครัฐของประเทศที่ให้ผู้ใช้บริการทั้งภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐสามารถค้นหาและเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพของภาครัฐได้สะดวก โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลของภาครัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
10.	**บัญชีข้อมูล (Agency Data Catalog)**	เอกสารแสดงบรรดารายการของชุดข้อมูล ที่จำแนกแยกแยะโดยการจัดกลุ่มหรือจัดประเภทข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของหน่วยงานของรัฐ
11.	**Structured Data**	ข้อมูลที่มีโครงสร้าง (Structured Data) เป็นข้อมูลที่มีการนิยามโครงสร้างของข้อมูลไว้ โดยนิยามความหมายและคุณสมบัติของแต่ละฟิลด์ข้อมูล โครงสร้างมีชั้นเดียวทำให้ง่ายต่อการค้นหา เช่น ตารางข้อมูลในฐานข้อมูล Comma-Separated Values – CSV เช่น[5]

ชื่อ	นามสกุล	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา
วิชัย	ใจดี	ชาย	๒๖	ปริญญาตรี
พิเชษฐ์	วิเศษศิลป์	ชาย	๒๘	ปริญญาโท
วิมลมาส	วงศ์สกุล	หญิง	๒๕	ปริญญาตรี

[5] แนวคิดธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/03/ราชกิจจานุเบกษา_ประกาศคกกพัฒนารัฐบาลดิจิทัล-ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ.pdf

ส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
12.	**Unstructured Data**	ข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Data) เป็นข้อมูลที่ไม่ได้มีการนิยามโครงสร้างของข้อมูลไว้ มักจะอยู่ในรูปแบบ เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียง วีดิทัศน์[6]
13.	**รูปแบบ Machine Readable**	การทำการบันทึกข้อมูลหรือสร้างเอกสารให้เครื่องมือดิจิทัลสามารถอ่านข้อมูลและนำไปใช้งานได้[7]
14.	**บัญชีข้อมูลภาครัฐ (GD Catalog)**	เอกสารแสดงรายการชุดข้อมูลภาครัฐ จำแนก จัดกลุ่มประเภทข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของหน่วยงานรัฐ ซึ่งรวบรวมรายชื่อข้อมูลภาครัฐว่ามีข้อมูลใด ที่หน่วยงานใด ในรูปแบบไหน โดยสามารถสืบค้น เข้าถึง และร้องขอข้อมูลได้ตามที่หน่วยงานเจ้าของข้อมูลกำหนด
15.	**เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (DPO)**	เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อาจเป็นพนักงานของ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (DC) หรือ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (DP) หรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการตามสัญญา (Outsourced DPO) กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ดังนี้ 1. ให้คำแนะนำแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 2. ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล 3. ประสานงานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล 4. รักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลที่ล่วงรู้หรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่
16.	**ฐานกฎหมายการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล**	ฐานหรือเหตุผลในการประมวลผลข้อมูลนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวม การใช้ การเผยแพร่ และการเก็บรักษา โดยในการประมวลผลข้อมูลแต่ละครั้งผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องระบุฐานในการประมวลผลให้ได้ฐานใดฐานหนึ่ง แจ้งฐานในการประมวลผลให้เจ้าของข้อมูลทราบ และดำเนินการกับข้อมูลนั้น ๆ ตามข้อจำกัดที่

[6] แนวคิดธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/03/ราชกิจจานุเบกษา_ประกาศคกกพัฒนารัฐบาลดิจิทัล-ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ.pdf

[7] นิยามศัพท์แบบสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี พ.ศ. 2561 https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/05/นิยามศัพท์ที่ใช้ในแบบสำรวจ-1.pdf

ส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
		แตกต่างกันของแต่ละฐาน รวมถึงจัดทำบันทึกในการระบุฐานของข้อมูล โดยแบ่งเป็น 7 ฐาน ดังนี้ ▪ ฐานประโยชน์สำคัญต่อชีวิต (Vital Interest) ▪ ฐานสัญญา (Contract) ▪ ฐานภารกิจสาธารณะ/อำนาจรัฐ (Public Task / Official Authority) ▪ ฐานประโยชน์อันชอบธรรมด้วยกฎหมาย (Legitimate Interest) ▪ ฐานการปฏิบัติ/หน้าที่ตามกฎหมาย (Legal Obligation) ▪ ฐานความยินยอม (Consent) ▪ ฐานจดหมายเหตุ/วิจัย/สถิติ (Historical Document, Research, or Statistics)
17.	**Linkage Center หรือ ระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ**	การบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการปกครองเป็นหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนกับส่วนราชการ กว่า 167 หน่วยงาน จัดทำฐานข้อมูลประชาชนของตนเองตามอำนาจหน้าที่โดยใช้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลักเป็นดัชนีในการจัดเก็บ
18.	**Government Data Exchange: GDX หรือ ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ**	ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารทะเบียนดิจิทัลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและภาคเอกชนเมื่อใช้บริการจากภาครัฐ ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลและไม่จำเป็นต้องใช้สำเนาเอกสารในรูปแบบกระดาษ
19.	**Data Exchange Center: DXC หรือ ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม**	ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมรวมถึงทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อทางด้านต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม
20.	**National Single Window: NSW หรือ ระบบบริการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ**	ระบบการบริการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ (G2G,G2B และ B2B) สำหรับการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์ รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งเป็นระบบบริการแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติควบคู่ไปกับการปฏิรูปกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ และการลดรูปเอกสาร โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการสามารถทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล (Data-driven Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
		แบบปลอดภัยและไร้เอกสาร รวมถึงการใช้ข้อมูลร่วมกันกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง และการเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาตและใบรับรองระหว่างหน่วยงานภาครัฐภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยผู้ใช้บริการทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจสามารถติดตามผลในทุกๆ ขั้นตอนของการดำเนินงานนำเข้า ส่งออกและการอนุมัติต่างๆผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ (e-Tracking) ทุกวันและตลอดเวลา 24 ชั่วโมง

2.5 นิยามศัพท์ในส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)

ส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	**นักวิชาการคอมพิวเตอร์**	ตำแหน่งที่มีสายงานคลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานทางวิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์กำหนดคุณลักษณะของเครื่องจัดระบบติดตั้ง เชื่อมโยงระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบเกี่ยวกับชุดคำสั่งระบบ ชุดคำสั่งประยุกต์ การจัดทำคู่มือการใช้คำสั่งต่าง ๆ กำหนดคุณลักษณะ ติดตั้งและใช้เครื่องมือชุดคำสั่งสื่อสาร การจัดและบริหารระบบสารสนเทศรวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การให้คำปรึกษาแนะนำ อบรมเกี่ยวกับวิทยาการคอมพิวเตอร์ด้านต่าง ๆ แก่บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
2.	**เจ้าพนักงานเครื่องคอมพิวเตอร์**	ตำแหน่งที่มีสายงานคลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งมี ลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ติดตามศึกษาความก้าวหน้าเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
3.	**ผู้บริหารระดับสูง**	ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหรือรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม จังหวัด หรือหน่วยงานในต่างประเทศ ซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า รับผิดชอบการกำหนดนโยบายและทิศทางองค์กรและกำกับดูแลการดำเนินงานของส่วนราชการให้บรรลุเป้าหมายตามบทบาท ภารกิจที่กำหนด อาทิ ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด เอกอัครราชทูต อัครราชทูต [อ้างอิงตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 26 กันยายน 2560 เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่เสนอโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.)]
4.	**เจ้าหน้าที่สายงานอื่นที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ**	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสายงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับด้านคอมพิวเตอร์ แต่มีความรู้ความสามารถ หรือบทบาทในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)		
ลำดับ	**คำศัพท์**	**คำอธิบาย**
5.	**ทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ (Digital Government)**	ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐที่ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และคุณลักษณะอื่น โดยมีรายละเอียดทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ ดังต่อไปนี้ 1. ทักษะด้านดิจิทัลมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อการสร้างและพัฒนาบุคลากรให้ปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล โดยเป็นรัฐบาลดิจิทัลมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ ▪ รัฐบาลแบบเปิดและเชื่อมโยงกัน (Open and Connected Government) ▪ รัฐบาลที่มีความทันสมัยและยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Smart Government for Citizen) ▪ รัฐบาลที่มีวัฒนธรรมดิจิทัลภาครัฐ (Digital Culture) 2. ทักษะด้านดิจิทัลเป็นทักษะทั่วไป (Generic Skills) เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ไม่ใช้ทักษะเฉพาะทางสำหรับวิชาชีพ (Professional Skills) 3. ทักษะด้านดิจิทัลประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถ ความรู้ ประสบการณ์ คุณลักษณะ 4. ทักษะด้านดิจิทัลนี้ นำสมรรถนะทางการบริหารของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1008/ว 27 ลงวันที่ 29 กันยายน 2552 เรื่อง มาตรฐานและแนวทางการกำหนดความรู้ ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ จำนวน 4 สมรรถนะจาก 6 สมรรถนะมาใช้ในการนี้ ได้แก่ วิสัยทัศน์ (Visioning) การวางกลยุทธ์ภาครัฐ (Strategic Orientation) ศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง (Change Leadership) การสอนงานและมอบหมายงาน (Coaching and Empowering Other) 5. ทักษะด้านดิจิทัลมีการจำแนกตามความพร้อมและพัฒนาการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรดิจิทัล 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเริ่มต้น (Early Stage) ระยะกำลังพัฒนา (Developing Stage) ระยะสมบูรณ์(Mature Stage) และตามกลุ่มข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารส่วนราชการ (Executive) ผู้อำนวยการกอง (Management) ผู้ทำงานด้านนโยบายและวิชาการ (Academic) ผู้ทำงานด้านบริการ (Service) ผู้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี (Technologist) ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มอื่น (Others)

ส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
6.	**ทักษะด้านความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy)**	ความสามารถในการนำประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อการพัฒนางานและพัฒนาองค์กร ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 หน่วยความสามารถ ดังนี้ • DLit100 เข้าถึงและตระหนักดิจิทัล • DLit200 ใช้งานเครื่องมือด้านดิจิทัลหรือแอปพลิเคชันขั้นตอนสำหรับการทำงาน • DLit300 ใช้ดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกัน • DLit400 ประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงาน • DLit500 ผลิตชุดข้อมูลเพื่อการบริการสาธารณะ (Open Public Data) • DLit600 ใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน • DLit700 ใช้โปรแกรมดิจิทัลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานประจำ
7.	**ทักษะด้านการควบคุม กำกับ และการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย และมาตรฐานการจัดการด้านดิจิทัล (Digital Governance, Standard, and Compliance)**	ความสามารถในการสื่อสาร ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจด้านนโยบายกฎหมาย และมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงแนวทางการทำงานให้ดีขึ้น ประกอบด้วย 6 หน่วยความสามารถ ดังนี้ • DG100 ปฏิบัติตามกฎหมาย กรอบธรรมาภิบาล (Governance Framework) และหลักปฏิบัติ (Principles) ที่ดีด้านดิจิทัล • DG200 กำกับและตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย กรอบธรรมาภิบาล (Governance Framework) และหลักปฏิบัติที่ดีด้านดิจิทัล • DG300 ประยุกต์ใช้กรอบการดำเนินงานร่วมกันสำหรับพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Interoperability Framework) • DG400 ปฏิบัติตามข้อตกลงระดับการให้บริการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Service-Level Agreement; SLA) • DG500 บริหารความเสี่ยงดิจิทัล (Digital Risk Management) • DG600 จัดทำ แก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกกฎหมายเพื่อการปรับเปลี่ยนไปสู่รัฐบาลดิจิทัล

ส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
8.	**ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร (Digital Technology)**	ความสามารถในการคัดสรร เลือก หรือนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในองคกร เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบ/กระบวน การดำเนินงาน และการให้บริการให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ประกอบด้วย 7 หน่วยความสามารถ ดังนี้ • DT100 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัล • DT200 จัดทำสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture) เพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลดิจิทัล • DT300 กำกับการใช้งานสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture) • DT400 บริการเทคโนโลยีดิจิทัล • DT500 พัฒนาแผนบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยและความต่อเนื่องการให้บริการแบบดิจิทัล • DT600 วิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) เพื่อตีความและหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ • DT700 พัฒนาซอฟต์แวร์ตามแนวทางพลวัตรปรับต่อเนื่อง
9.	**ทักษะด้านความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบ ดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ (Digital Process and Service Design)**	ความสามารถในการออกแบบและปรับปรุงกระบวนการทำงานหรือการให้บริการ โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ เพิ่มความรวดเร็ว และลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม มายกระดับคุณภาพงานบริการ ประกอบด้วย 7 หน่วยความสามารถ ดังนี้ • DS100 กำหนดกรอบการให้บริการแบบเชื่อมโยง และเทคนิคการออกแบบกระบวนการ • DS200 วางกลยุทธ์การให้บริการสมาร์ทดิจิทัลและนำสู่การปฏิบัติ • DS300 ออกแบบนวัตกรรมบริการ • DS400 สร้างเครือข่ายเพื่อสร้างนวัตกรรมบริการดิจิทัล • DS500 สร้างนวัตกรรมบริการแก่นที่ใช้การได้และสำเร็จได้ (Minimum Viable Service) ในระยะเวลาสั้นและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด • DS600 ปรับปรุงกระบวนงานและพัฒนานวัตกรรมบริการเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

ส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
		• DS700 บริหารจัดการประสิทธิภาพการให้บริการและการทำงานดิจิทัล
10.	**ทักษะด้านการบริหารกลยุทธ์และการจัดการโครงการ (Strategic and Project Management)**	ความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัล ทั้งในมิติของการสร้าง/บริหารการเปลี่ยนแปลง องค์กรเพื่อไปสู่องค์กรดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล การสื่อสารองค์กร การสร้างแนวร่วม/การมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ ประกอบด้วย 6 หน่วยความสามารถ ดังนี้ • SPM100 กำหนดทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาองค์กรดิจิทัลที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานข้ามหน่วยงาน • SPM200 ออกแบบองค์กรดิจิทัล (Future Design) • SPM300 จัดเตรียมทรัพยากรเพื่อการบูรณาการสำหรับองค์กรดิจิทัล • SPM400 ริเริ่มและวางแผนโครงการภายใต้รัฐบาลดิจิทัล (Project Initiation and Planning) • SPM500 ดำเนินโครงการและควบคุมโครงการดิจิทัล • SPM600 ทบทวนโครงการและปิดโครงการ
11.	**ทักษะด้านผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership)**	ความสามารถในการเป็นผู้นำองค์กรดิจิทัล (Digital Leadership) ในมิติของการทำงานเป็นทีมการบริหารจัดการทีมที่มีคุณภาพ การตัดสินใจที่มีคุณภาพ การสื่อสาร จูงใจและเจรจาต่อรอง การกระตุ้นการเรียนรู้ และการเป็นแบบอย่าง (Role model) การพัฒนาภาวะผู้นำให้แก่บุคลากร เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล ประกอบด้วย 3 หน่วยความสามารถ ดังนี้ • DL100 นำการพัฒนาคนพันธุ์ใหม่ (Digital DNA) สำหรับพัฒนาองค์กรดิจิทัล • DL200 นำการพัฒนาการทำงานร่วมกันเป็นทีมแบบข้ามหน่วยงาน (Across Boundaries) • DL300 เก่งกระบวนงาน เข้าใจองค์กรดิจิทัล และสื่อสารต่อยอดการเปลี่ยนแปลง
12.	**ทักษะด้านการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล (Digital Transformation)**	ความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัล ทั้ง ในมิติของการสร้าง/บริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่องค์กรดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล การสื่อสารองค์กร การสร้างแนวร่วม/การมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ ประกอบด้วย 3 หน่วยความสามารถ ดังนี้ • DTr100 ขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลดิจิทัล (Digital Government

ส่วนศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล (Digital Capabilities)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
		Transformation) • DTr200 บริหารจัดการกระบวนการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัล • DTr300 สนับสนุนการปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2.6 นิยามศัพท์ในส่วนบริการภาครัฐ (Public Services)

ส่วนบริการภาครัฐ (Public Services)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	**ช่องทางทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 10 ตาม พ.ร.บ การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565**	เป็นช่องทางในการให้บริการคำขออนุญาตหรือการติดต่อใด ๆ ที่ประชาชนส่งหรือมีถึงหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้รับตามวันและเวลาที่คำขออนุญาตหรือการติดต่อนั้น ได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เว้นแต่วันและเวลานั้นเป็นวัน หรือเวลานอกทำการของหน่วยงานของรัฐ ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับในวันและเวลาทำการถัดไป
2.	**เทคโนโลยีมาตรฐาน**[8]	เทคโนโลยีมาตรฐานหมายถึงบริการรูปแบบ Web Application หรือ Mobile Application เน้นให้บริการได้แบบครบถ้วน (End-to-end) อาจใช้บริการ Backend จากแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ (Government Data Exchange), ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data), ระบบศูนย์กลางบริกสนภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal) และระบบพอร์ทัลกลางเพื่อประชาชน (Citizen Portal)
3.	**เทคโนโลยีระดับสูง**[9]	เทคโนโลยีระดับสูง หมายถึง สามารถจัดทำบริการรูปแบบ Web Application หรือ Mobile Application โดยมีระบบ Backend ของตนเอง มีการนำใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น AI Machine Learning รองรับการประมวลผลที่ซับซ้อน มีจำนวนรายการมาก และมีความพร้อมในการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น
4.	**การให้บริการในรูปแบบออนไลน์ได้ครบถ้วน**	การบริการหรือการดำเนินการธุรกรรมต่างๆ ได้ทั้งหมดทางออนไลน์ เช่น การสืบค้นข้อมูล การพิสูจน์และยืนยันตัวตน ระบวนการจัดทำแบบคำขอ และยื่นคำขอ กระบวนการตรวจสอบและพิจารณาคำขอ กระบวนการอนุมัติ โดยมีการเสนอคำขออนุญาตเพื่อขออนุมัติ การอนุมัติ การชำระค่าธรรมเนียม กระบวนการออกใบอนุญาต กระบวนการจัดส่งใบอนุญาตหรือเอกสารอื่น เป็นต้น โดยไม่จำเป็นต้องใช้เอกสาร หรือกระดาษในการดำเนินการ

[8] ประกาศสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)ที่ ม ๓/๒๕๖๖) เรื่อง มาตรฐานสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ว่าด้วยแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัลภาครัฐ

[9] ประกาศสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)ที่ ม ๓/๒๕๖๖) เรื่อง มาตรฐานสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ว่าด้วยแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัลภาครัฐ

ส่วนบริการภาครัฐ (Public Services)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
5.	**การให้บริการในรูปแบบออนไลน์ได้บางส่วน**	การบริการหรือการดำเนินการธุรกรรมต่างๆ ได้ทั้งหมดทางออนไลน์บางส่วน เช่น การสืบค้นข้อมูล การพิสูจน์และยืนยันตัวตน ระบวนการจัดทำแบบคำขอ และยื่นคำขอ กระบวนการตรวจสอบและพิจารณาคำขอ กระบวนการอนุมัติ โดยมีการเสนอคำขออนุญาตเพื่อขออนุมัติ การอนุมัติ การชำระค่าธรรมเนียม กระบวนการออกใบอนุญาต กระบวนการจัดส่งใบอนุญาตหรือเอกสารอื่น เป็นต้น โดยใช้เอกสาร หรือกระดาษในการดำเนินการในบางขั้นตอน
6.	**กลุ่มเปราะบาง**	กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ป่วยทางจิตและผู้พิการ กลุ่มเด็กที่ประสบกับเหตุความรุนแรงหรือสร้างความบอบช้ำทั้งทางร่างกายและจิตใจ กลุ่มอดีตทหารผ่านศึก กลุ่มผู้ลี้ภัย กลุ่มผู้อพยพ กลุ่มผู้ติดเชื้อ HIVs ชนกลุ่มน้อยทางสัญชาติหรือเผ่าพันธุ์ ศาสนาและภาษา [อ้างอิงจากองค์การสหประชาชาติ]
7.	**บริการพอร์ทัลแบบ One-Stop-Service**	การยกระดับการให้บริการประชาชนผ่านระบบ ดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ด้วยระบบพอร์ทัลกลางเพื่อประชาชน (Citizen Portal) และระบบศูนย์กลาง
8.	GIS (Geographic Information System)	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ที่ทำงานโดยการป้อนข้อมูลทางภูมิศาสตร์ เช่น ภาพแผนที่ ภาพถ่ายผ่านดาวเทียม ตัวเลข ตัวอักษร ระยะทาง เข้าไปวิเคราะห์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยผลลัพธ์ที่ได้มักมีความถูกต้องแม่นยำสูง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้หลายด้าน เช่น จัดการสิ่งแวดล้อม การวางผังเมือง การจัดการระบบสาธารณูปโภค เป็นต้น
9.	**บริการลงทะเบียนยานพาหนะใหม่**	การบันทึกทะเบียนยานพาหนะใหม่ ที่สามารถจัดเก็บข้อมูล ประเภทรถ ยี่ห้อ ชนิดแบบ ขนาด ลักษณะ วิธีการได้มา ข้อมูลยานพาหนะ ประวัติการส่งซ่อมบำรุงประเภทต่าง ๆ ของยานพาหนะ
10.	**ปริมาณธุรกรรม**	จำนวนการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การติดต่อ การใช้บริการ การซื้อขาย เป็นต้น
11.	**การให้ข้อมูล/จัดทำช่องทางการเข้าถึงข้อมูลสำหรับประชาชน (e-Information)**	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการจัดให้มีข้อมูลสาธารณะและช่องทางการเข้าถึงข้อมูลได้

ส่วนบริการภาครัฐ (Public Services)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
12.	**การแสดงความคิดเห็นของประชาชน (e-Consultation)**	กระบวนการนี้มุ่งเน้นให้ประชาชนมีโอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและบริการภาครัฐ โดยเปิดช่องทางให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา หรือร่วมอภิปรายถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น
13.	**การร่วมเสนอทางเลือกหรือมีส่วนร่วมในการบริการต่าง ๆ ของภาครัฐ (e-Decision Making)**	การสร้างการมีส่วนร่วมผ่านการร่วมออกแบบนโยบายและบริการภาครัฐ
14	**การร่วมสร้างสรรค์และ/หรือร่วมผลิตบริการ**	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาทำงานร่วมกันในการตรวจสอบและพัฒนางานออกแบบบริการร่วมกันตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ หรือร่วมผลิตบริการ
15	**การจัดแฮกกาธอน (Hackathon)**	เป็นกิจกรรมการแข่งขันเพื่อระดมความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมใหม่ภายใต้โจทย์ที่ได้รับ (Themes) ภายในระยะเวลาจำกัดตามที่ผู้จัดงานกำหนด เช่น 12-48 ชั่วโมง เป็นต้น
16	**การจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม**	กลไกหรือขั้นตอนที่ให้ประชาชนสามารถตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการใช้งบประมาณ หรือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้าร่วมในกระบวนการงบประมาณเพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่มีความโปร่งใส เหมาะสมและคุ้มค่า

2.7 นิยามศัพท์ในส่วนการบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล (Smart Back Office)

ส่วนการบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล (Smart Back Office)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	**ระบบบริหารจัดการภายใน**	ระบบบริหารจัดการภายในหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนงานตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย อาทิ 1. ระบบงานบริหารทรัพยากรบุคคล 2. ระบบงานนโยบาย แผนงาน โครงการ 3. ระบบบริหารงบประมาณ การเงินและบัญชี 4. ระบบงานสารบรรณและเลขานุการ 5. ระบบงานจัดซื้อพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ 6. ระบบงานนิติการ 7. ระบบงานประชาสัมพันธ์ 8. ระบบงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ
2.	**ระบบกลางของภาครัฐ**	การให้บริการของภาครัฐโดยจัดทำเป็นระบบกลางที่ทุกหน่วยงานของภาครัฐสามารถใช้งานระบบนี้ได้
3.	**การรองรับการเชื่อมโยงกับระบบอื่น**	การเชื่อมต่อกับระบบอื่นอาจเป็นระบบของหน่วยงานอื่น หรือระบบอื่นภายในหน่วยงาน ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานมีการเชื่อมโยงระบบงานบริหารทรัพยากรบุคคลกับงานบริหารงบประมาณเพื่อช่วยให้สามารถจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นภายในองค์กร หรือ หน่วยงานมีการเชื่อมโยงระบบงานพัฒนาระบบข้อมูลสำหรับสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารสำหรับการตัดสินใจที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างองค์กร เป็นต้น
4.	**กระบวนการอัตโนมัติ (Process Automation)**	การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยให้กระบวนการการทำงานที่ซับซ้อนสามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ โดยลดอัตราการใช้แรงงานมนุษย์
5.	**ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (E-Saraban)**	ระบบให้บริการรับส่ง หนังสือ จัดเก็บเอกสาร เพื่อส่งต่อ สั่งการและลงนามในเอกสาร หรือส่งเข้าระบบหนังสือเวียน ที่มีการลงนาม รับทราบ ผ่านระบบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ สามารถจำกัดสิทธิ์ในการเข้าถึงเอกสาร รองรับการปฏิบัติงานของผู้ใช้งานได้พร้อม ๆ กัน
6.	**ระบบ e-CMS (Electronic**	ระบบสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อมุ่งเน้นให้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ ที่พัฒนาโดยบุคคล

ส่วนการบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล (Smart Back Office)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
	Correspondence Management System)	หรือบริษัท ที่มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านภาษาหรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาระบบ สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลหนังสือด้านงานสารบรรณ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันได้ โดย e-CMS เป็นระบบที่ให้บริการแบบเว็บเซอร์วิส (Web Services)
7.	**การส่งข้อความหาคนภายในองค์กร (Instant message)**	ประเภทของการส่งข้อความ/ข้อมูลออนไลน์แบบเรียลไทม์ระหว่างกลุ่มคน 2 คน ขึ้นไป หรือ กลุ่มหลาย ๆ กลุ่มภายในองค์กร
8.	**การติดต่อคนในองค์กรผ่านเสียง (Voice-conferencing)**	การติดต่อระหว่างคน 2 คนหรือมากกว่าภายในองค์กร ที่อยู่คนละพื้นที่ แต่สามารถได้ยินเสียงและติดต่อสื่อสารกันได้ผ่านการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร
9.	**การติดต่อคนในองค์กรผ่านวิดีโอ (Video-conferencing)**	ระบบประชุมทางไกลที่ใช้การติดต่อสื่อสารรับ-ส่งข้อมูลในรูปแบบของภาพ เสียง และข้อมูลเอกสารที่ต้องการนำเสนอ โดยเป็นการโต้ตอบซึ่งกันและกันแบบสองทาง ซึ่งสามารถทำการติดต่อสื่อสารกันได้แม้อยู่คนละพื้นที่ ผ่านการใช้เทคโนโลยี
10.	**การแชร์เอกสารดิจิทัล (File sharing)**	เครื่องมือที่ผู้ใช้งานสามารถแชร์ไฟล์ เข้าถึงไฟล์และเนื้อหา แลกเปลี่ยนเอกสาร ข้อความ รูปภาพ ไฟล์เสียง วิดีโอ และอื่น ๆ จากผู้ใช้รายหนึ่งไปยังอีกรายหนึ่งจากระยะไกลได้ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
11.	**การอัปเดตข้อมูลของไฟล์ (File synchronization)**	การที่ไฟล์ที่อยู่ในสถานที่ที่ต่างกันตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปมีความถูกต้องตรงกัน โดยอาจใช้ระยะเวลาระยะหนึ่งในการอัปเดตเพื่อให้ไฟล์ถูกต้องตรงกัน
12.	**การใช้งานร่วมกันเพื่อแก้ไขไฟล์/เอกสาร (Real time File editing)**	การที่ไฟล์ซึ่งอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ กันตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป สามารถอัปเดตได้ถูกต้องตรงกันในทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลงและสามารถทำงานร่วมกันในไฟล์ได้
13.	VPN (Virtual Private Network)	บริการการปกป้องการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและความเป็นส่วนตัวทางออนไลน์ โดย VPN จะสร้างอุโมงค์เข้ารหัสข้อมูล และปกป้องตัวตนออนไลน์ด้วยการซ่อนที่อยู่ IP และช่วยให้ใช้ Wi-Fi ฮอตสปอตสาธารณะได้อย่างปลอดภัย
14.	VDI (Virtual Desktop Infrastructure)	เทคโนโลยีที่ประยุกต์นำการทำการจำลองเสมือน (Virtualization) มาใช้กับ Desktop เพื่อเสริมความสามารถในการบริหารจัดการ โดยอาจจะใช้เซิร์ฟเวอร์เพียงตัวเดียว หรือกระจายไปยังหลายเซิร์ฟเวอร์

ส่วนการบริหารจัดการรูปแบบดิจิทัล (Smart Back Office)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
15.	**การทำงานจากที่ไหนก็ได้ (Work from anywhere)**	แนวทางการทำงานที่ยืดหยุ่น ซึ่งบริษัทหรือองค์กรส่งเสริมให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิผลและเป็นอิสระจากทุกที่

2.8 นิยามศัพท์ในส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (Secure and Efficient Infrastructure)

ส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (Secure and Efficient Infrastructure)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	**ระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (Government Data Center and Cloud service: GDCC)**	บริการของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) ซึ่งดำเนินการร่วมกับบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ในการรวมศูนย์การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เสมือนสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่ไม่ประสงค์จะดูแลศูนย์ข้อมูลเอง แต่มีความจำเป็นต้องใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
2.	**ระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลสารสนเทศภาครัฐ (Government Information Network: GIN)**	บริการเครือข่ายสารสนเทศกลางของภาครัฐที่เชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน เพื่อสนับสนุนระบบบริการประชาชนให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลาและต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาระบบบริหารจัดการและระบบบริการภาครัฐที่มั่นคงปลอดภัย รวดเร็ว และประหยัดงบประมาณ
3.	**เครือข่ายอินทราเน็ตภาครัฐที่เชื่อมต่อทุกหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน (DG Link)**	เครือข่ายอินทราเน็ตภาครัฐที่เชื่อมต่อทุกหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกันภายใต้มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยสูง และการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบ รวมทั้งรองรับการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เครือข่าย DG Links ของ สพร. ได้ยกระดับขึ้นมาจากเครือข่าย GIN (Government Information Network) ซึ่งเพิ่มทั้งความมั่นคงปลอดภัย ขนาด Bandwidth รวมทั้งรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4.	**ระบบการสื่อสารแบบรวมศูนย์ (Work D Platform)**	ระบบที่ใช้ติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานภาครัฐแบบรวมศูนย์บนแพลตฟอร์มเดียวกัน หรือ WorkD Platform ที่ช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสนับสนุนการทำงานแบบ Hybrid Working แม้อยู่ต่างสถานที่กันก็สามารถเชื่อมต่อและทำงานร่วมกันได้
5.	**การใช้งานได้ของระบบ (Availability)**	ความพร้อมในการใช้งานอยู่เสมอ โดยข้อมูลต้องพร้อมใช้งานได้อยู่เสมอ รวมถึงการสำรองข้อมูลไว้เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้า
6.	**แผนฟื้นฟูภัยพิบัติ (Disaster Recovery Plan: DR Plan)**	การเตรียมการรับมือในเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในแบบที่คาดการณ์ได้และคาดการณ์ไม่ได้ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้มีผลกระทบที่น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเฉพาะส่วนที่กระทบกับทรัพยากรบุคคล รวมถึงการทำให้ระบบงานกลับมาทำงานได้ตามปกติให้เร็วที่สุด

ส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (Secure and Efficient Infrastructure)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
7.	**แผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP)**	แผนที่กำหนดแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานเมื่อเกิดสภาวะวิกฤตหรือภัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานหยุดชะงัก เพื่อให้สามารถกลับมาดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานบริการภาครัฐที่สำคัญต่อประชาชน
8.	**กระบวนการจัดการเหตุการณ์ผิดปกติ (Incident Management Process)**	กระบวนการปฏิบัติงาน การตอบสนองต่อเหตุขัดข้องที่จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติการ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและการปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุขัดข้อง (Incident) และทำให้มั่นใจว่าเหตุขัดข้องที่ส่งผลต่อความมั่นคงปลอดภัย (Security) หรือส่งผลต่อคุณภาพของการให้บริการ (Operational) จะได้รับการดำเนินการอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิผลและเป็นไปตามระดับความรุนแรงของเหตุขัดข้องและความเร่งด่วนที่เกิดขึ้น
9.	**มาตรฐานสากล ISO/IEC 27001**	มาตรฐานที่ใช้ในการส่งเสริมแนวทางในการรักษาความปลอดภัยข้อมูลแบบองค์รวม ทั้งในด้านการตรวจสอบบุคลากร นโยบาย และเทคโนโลยี โดยระบบการจัดการความปลอดภัยของข้อมูลที่ใช้ตามมาตรฐานนี้เป็นเครื่องมือสำหรับการจัดการความเสี่ยง ความยืดหยุ่นทางไซเบอร์ และการดำเนินการด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล
10.	**มาตรฐาน National Institute of Standards and Technology (NIST) Cybersecurity Framework**	มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติสำหรับทุกองค์กรธุรกิจในการลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์โจมตีทางไซเบอร์ ประกอบด้วย 5 ด้านที่ทำงานพร้อมกันและต่อเนื่องดังต่อไปนี้ 1. Identify การพัฒนาความเข้าใจขององค์กรเพื่อจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ต่อระบบ สินทรัพย์ ข้อมูล และความสามารถ (Capabilities) 2. Protect การพัฒนาและดำเนินการสร้างระบบที่ช่วยปกป้องสินทรัพย์ หรือกระบวนการให้มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอและเหมาะสม 3. Detect การพัฒนาและดำเนินการสร้างแนวทางการตรวจจับเหตุการณ์ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างรวดเร็ว เพื่อรับมือกับเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นได้ทันที 4. Respond การพัฒนาและดำเนินการสร้างแนวทางแผนการตอบสนองต่อแต่ละการโจมตีทางไซเบอร์ได้อย่างรวดเร็ว 5. Recover การพัฒนาและดำเนินการสร้างแนวทางหรือแผนการกู้คืนสิ่งต่าง ๆ หลังจากถูกภัยคุกคามโจมตี เพื่อทำให้ทุกอย่างกลับมาสู่สถานการณ์ปกติให้เร็วที่สุด พร้อมทั้งการสื่อสารหลังจากแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เสร็จสิ้น

ส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (Secure and Efficient Infrastructure)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
11.	**มาตรฐาน IEC 62443**	มาตรฐานที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้เป็นแนวทางที่ครอบคลุมและเป็นระบบในการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์สำหรับ IACS มาตรฐานครอบคลุมแง่มุมต่าง ๆ ของการรักษาความปลอดภัย รวมถึงการประเมินความเสี่ยง นโยบายและขั้นตอนด้านความปลอดภัย สถาปัตยกรรมความปลอดภัย แนวทางปฏิบัติในการพัฒนาความปลอดภัย และการตรวจสอบความปลอดภัยและการตอบสนองต่อเหตุการณ์ โดยมาตรฐานนี้ช่วยให้องค์กรสามารถปกป้องโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญและการดำเนินงานทางอุตสาหกรรมจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ และปรับปรุงท่าทางการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์โดยรวมของ IACS
12.	**มาตรฐาน Control Objectives for Information and Related Technology (COBIT)**	มาตรฐานที่เป็นกรอบการกำกับดูแลและการจัดการข้อมูลและเทคโนโลยีขององค์กรที่มุ่งเป้าไปที่องค์กรทั้งหมด
13.	**มาตรฐาน Information Technology Infrastructure Library (ITIL)**	มาตรฐานที่เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการให้บริการด้านไอที ที่สามารถช่วยธุรกิจในการจัดการความเสี่ยง เสริมสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และสร้างสภาพแวดล้อมด้านไอทีที่มุ่งสู่การเติบโต ขนาด และการเปลี่ยนแปลง
14.	**มาตรฐาน Center for Internet Security (CIS) Controls**	มาตรฐานที่เป็นชุดแนวปฏิบัติที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยนำไปใช้และจัดการการป้องกันความปลอดภัยทางไซเบอร์ และช่วยให้องค์กรป้องกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในเชิงรุก
15.	**มาตรฐาน ISO/IEC 15408**	มาตรฐานเกณฑ์กลางในการวัดระดับความมั่นคงปลอดภัยของระบบต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับระบบที่จัดทำขึ้นได้และสามารถวัดระดับความมั่นคงปลอดภัยของระบบนั้น ๆ ได้ว่าอยู่ในระดับใด
16.	**มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (กกม.) เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำ**	มาตรการกำหนดควบคุมความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขั้นต่ำ กำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการรักษาความลับ (Confidentiality) การรักษาความถูกต้องครบถ้วน (Integrity) และการรักษาสภาพความพร้อมใช้งาน (Availability) สำหรับข้อมูลหรือระบบสารสนเทศ

ส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (Secure and Efficient Infrastructure)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
	ของข้อมูลหรือระบบ สารสนเทศ พ.ศ. 2566	

2.9 นิยามศัพท์ในส่วนเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ (Digital Technology Practices)

ส่วนเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ (Digital Technology Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
1.	Artificial Intelligence (AI)	ปัญญาประดิษฐ์ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถในการคิด ตัดสินใจ กระทำอย่างมีเหตุผล เองได้ เช่น การนำปัญญาประดิษฐ์มาช่วยในการทำงานภาครัฐ การวินิจฉัยโรค การตรวจสอบใบหน้า รวมถึงการตัดสินใจต่าง ๆ เป็นต้น
2.	Chatbot	โปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกในการตอบข้อความสนทนาตามที่ถูกกำหนดหรือตั้งค่าไว้
3.	5G	การสื่อสารรุ่นที่ 5 ของเทคโนโลยีเครือข่ายไร้สาย ทำให้มีการส่งข้อมูลได้เร็วยิ่งขึ้น อีกทั้ง 5G ไม่ได้จำกัดแค่มือถือเท่านั้น แต่รวมถึงอุปกรณ์ทุกชนิดที่เชื่อมอินเตอร์เน็ตได้ (Internet of Things หรือ IoT) มีคลื่นความถี่สำหรับใช้ได้ถึง 30GHz[10]
4.	Cloud Computing	บริการที่ครอบคลุมถึงการให้ใช้กำลังประมวลผล หน่วยจัดเก็บข้อมูล และระบบออนไลน์ต่างๆจากผู้ให้บริการ เพื่อลดความยุ่งยากในการติดตั้ง ดูแลระบบ ช่วยประหยัดเวลา และลดต้นทุนในการสร้างระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเอง ซึ่งมีทั้งแบบไม่เสียค่าบริการและเสียค่าบริการ[11]
5.	**ระบบการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง (CTEM)**	แนวทางเชิงรุกในการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์โดยเน้นการตรวจสอบ ระบุ ประเมิน และจัดการภัยคุกคามและช่องโหว่ด้านไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง CTEM ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจและลดความเสี่ยงโดยรวมขององค์กรด้วยการวิเคราะห์ภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และจัดลำดับความสำคัญในการปิดช่องโหว่ต่างๆ เป้าหมายสูงสุดคือการลดความเสี่ยงให้องค์กร และเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางไซเบอร์[12]
6.	**เทคโนโลยี Metaverse**	การผสานเทคโนโลยีโลกเสมือนที่สร้างสิ่งแวดล้อมของโลกจริง ๆ และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้คนเข้ามามีปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมร่วมกัน ผ่านตัวตนที่เป็นอวตาร (Avatar) ในรูปแบบกราฟิก 3 มิติ
7.	Virtual Reality (VR)	การจำลองสภาพแวดล้อมจริงเข้าไปให้เสมือนจริง โดยผ่านการรับรู้จากการมองเห็น เสียง สัมผัส และกลิ่น โดยตัดขาดผู้ใช้งานออกจากสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

[10] ที่มา: https://thaiinnovation.center/2020/11/5g-new-radio/

[11] ที่มา: https://sc2.kku.ac.th/office/sci-it/index.php/29-cloud-computing.html

[12] ที่มา: https://www.alphasec.co.th/post/ctem-ยกระดับการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้วยการจัดการความเสี่ยงเชิงรุก

ส่วนเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ (Digital Technology Practices)		
ลำดับ	คำศัพท์	คำอธิบาย
		เพื่อเข้าไปสู่ภาพที่จำลองขึ้นมา เช่น การจำลองสถานที่ google street view เป็นต้น
8.	Augmented Reality (AR)	การรวมสภาพแวดล้อมจริงกับวัตถุเสมือนเข้าด้วยกันในเวลาเดียวกัน โดยวัตถุเสมือนอาจเป็น ภาพ วิดิโอ เสียง ข้อมูลต่างๆ ที่ประมวลผลมาจากคอมพิวเตอร์ มือถือ แทปเล็ต หรืออุปกรณ์สวมใส่ขนาดเล็กต่าง ๆ ทำให้สามารถตอบสนองกับสิ่งที่จำลองนั้นได้
9.	Gamification	การใช้เทคนิคในรูปแบบของเกมโดยไม่ใช้ตัวเกมในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้ใช้งาน ทำให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่สนุกสนาน โดยใช้กลไกของเกมเป็นตัวดำเนินการอย่างไม่ซับซ้อน อันจะทำให้ผู้ใช้งานเกิดพฤติกรรม ตรวจสอบ ปรับปรุง และหาวิธีการแก้ไขปัญหา
10.	**ซอฟต์แวร์**	คำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้ในการสั่งงานให้คอมพิวเตอร์ปฏิบัติตามงานที่กำหนด โดยมีลำดับขั้นตอนการทำงานที่เขียนโดยคำสั่งของคอมพิวเตอร์ และคำสั่งเหล่านี้จะเรียงต่อกันเพื่อสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์
11.	IoT	การที่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ สามารถเชื่อมโยงหรือส่งข้อมูลถึงกันได้ด้วยอินเทอร์เน็ต โดยไม่จำเป็นต้องป้อนข้อมูล และสามารถสั่งการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้ ไปจนถึงการเชื่อมโยงการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเข้ากับการใช้งานอื่นๆ
12.	Blockchain	เทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูลแบบ Shared Database หรือ Distributed Ledger Technology (DLT) โดยเป็นรูปแบบการบันทึกข้อมูลที่รับประกันความปลอดภัยว่าข้อมูลที่ถูกบันทึกไปก่อนหน้านั้นไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข ซึ่งทุกผู้ใช้งานจะได้เห็นข้อมูลชุดเดียวกันทั้งหมดโดยใช้หลักการ Cryptography และความสามารถของ Distributed Computing เพื่อสร้างกลไกความน่าเชื่อถือ
13.	**เทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียม**	เทคโนโลยีที่ใช้ดาวเทียมในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโลกโดยใช้ดาวเทียมและเครื่องบินที่อยู่ในระดับที่สูงในการรวบรวมข้อมูล
14.	**เทคโนโลยีโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid)**	ระบบโครงข่ายไฟฟ้าสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเก็บข้อมูลและทำการสั่งการควบคุมโครงข่ายไฟฟ้า โดยใช้ข้อมูลดังกล่าวในการตัดสินใจ เช่น การเก็บข้อมูลพฤติกรรมของโหลดจากผู้ใช้งานและการผลิตไฟฟ้าจากผู้ผลิต การควบคุมอัตโนมัติของระบบโครงข่ายไฟฟ้าเพื่อทำการปรับปรุง

ส่วนเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ (Digital Technology Practices)		
ลำดับ	**คำศัพท์**	**คำอธิบาย**
		ประสิทธิภาพความเชื่อถือได้ ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ และความยั่งยืนในการผลิตและจ่ายไฟฟ้าในระบบโครงข่ายไฟฟ้า เป็นต้น
15.	**เทคโนโลยีการแพทย์ทางไกล (Telemedicine)**	การจัดให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนที่อยู่ห่างไกลโดยบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัย การรักษาและการป้องกันโรค รวมถึงการศึกษาวิจัย และเพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษาต่อเนื่องของบุคลากรทางการแพทย์

DIGITAL GOVERNMENT DEVELOPMENT AGENCY

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด

อาคารสีลมคอมเพล็กซ์ ชั้น 18 ห้อง 1-4, 4A เลขที่ 191 ถนนสีลม แขวงสีลม

เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500

โทรศัพท์ 0 2231 3011 โทรสาร 0 2231 3680

www.tris.co.th